

Novi balkasni ratovi već su na pragu (II)

Drugi deo

By [Dr. Pyotr Iskenderov](#)

In-depth Report: [THE BALKANS](#)

Global Research, February 14, 2010

[Фонд стратешке култу](#) 4 February 2010

У најскорије време драстично ће се заоштрити ситуација у Босни и Херцеговини. Босански Срби намеравају да у фебруару спроведу референдум о очувању свог конституционог статуса. Циљ референдума јесте да се омету власти Сарајева, САД и Европске уније да ликвидирају босанску Републику Српску. Председник Хрватске Стипе Месић, који одлази са функције 18. фебруара, обећао је да ће у случају спровођења оваквог плебисцита, или чак у фази његове припреме, регуларна хрватска армија ући на територију Босне и Херцеговине како би прекинула стратешки важан 15-километарски Посавски коридор. Он спаја западни и источни део Републике Српске у региону округа Брчко, у непосредној близини границе са Хрватском.

„Да сам предсједник Републике у тренутку када би Милорад Додик (премијер Републике Српске – аутор) у Републици Српској евентуално расписао референдум о отцјепљењу од БиХ, одмах бих војском прекинуо коридор у босанској Посавини у којој живе босански Срби“ – изјавио је хрватски председник и додао, да ће у случају успеха хрватске војне операције државна творевина босанских Срба једноставно „престати да постоји“. „Резултат референдума може бити не само подела босанских Срба, него и уништење српског дела Босне и Херцеговине“. Одговарајућа изјава дата је на неформалном сусрету одлазећег лидера са новинарима, 18. јануара у Загребу.

Војна операција против Бања-Луке може бити координирана са оружаном акцијом албанских власти Косова против града Косовска Митровица и Србима насељених општина Северног Косова. Реализација таквог сценарија омогућила би САД, НАТО, Европској унији и њиховим балканским спроводницима утицаја да окончају још једну етапу черечења српског простора. Република Српска нашла би се у окружењу непријатељских држава, што би је и дефинитивно лишило могућности да води самосталну спољну политику. **Истовремено разбијање косовских и босанских Срба представљаће највећи пораз Русије у балканском региону у последње две деценије и нанети непоправљиву штету покушајима Москве да игра активну улогу у другим стратешки значајним регионима евроазијског простора.**

Прва реакција на грубо мешање лидера Хрватске у послове суседне државе од стране Србије и Русије – две државе у које је, безусловно, циљао Месић – показала се чудно суздржаном. Српски председник Борис Тадић је покушао одговорити свом хрватском колеги на заседању Савета безбедности ОУН о Косову 22. јануара. Међутим, он то није учинио у основном реферату (иако је паралела између оног што се догађало тих недеља у Босни и Херцеговини и на Косову више него очигледна), већ у току дискусија, изјавивши о „неприхватљивости такве врсте изјава“. Сем тога, Борис Тадић

се састао са Генералним секретаром ОУН Бан Ки Муном. Он му је на дипломатски начин саопштио да се „опасне речи“ Стипе Месића „не поздрављају у регионалном политичком говору“ и одмах уверио саговорника да Србија „не жели да квари односе са Хрватском“.

Мирољубива реторика поговорила је Загребу, па је шеф нове владе Хрватске Јадранка Косор изјавила новинарима да Србија и Хрватска треба да прекину полемику и позабаве се успостављањем добросуседских односа. „Није добро да се настави препирка“ – са наравоученијем је приметила госпођа Косор, а при том јој, разуме се, није пало на ум да дезавуише изјаву шефа хрватске извршне власти.

Реакција Русије такође изгледа прилично расплинута. На конференцији за штампу 22. јануара, поводом спољнополитичких резултата 2009. године, руски министар иностраних послова Сергеј Лавров се у одговору на молбу да прокоментарише изјаву Стипе Месића, која је „изазовала праву политичку буру на Балкану“ ограничио на безличну формулацију: „Ми се доследно и одлучно залажемо за то, да све стране поштују дух и слово Дејтонских споразума. То искључује било какве позиве на примену метода силе у циљу минирања тих споразума“. (1)

Међутим, развој ситуације око Босне и Херцеговине током последњих месеци доказује управо супротно: Запад је, заједно са властима Сарајева, дефинитивно заузео курс у правцу минирања Дејтонских споразума. Две рунде преговора водећих босанских политичких партија у октобру 2009. године у натовској авиобазу „Бутмир“ код Сарајева одредиле су јасан вектор нове западне стратегије у односу на Босну и Хрцеговину. Од босанских Срба се у ултимативној форми тражи да одустану од својих државотворних овлашћења, фиксираних у Дејтонском мировном споразуму. Што се Русије тиче, она је и уопште скрајнута изван оквира „бутмирског процеса“, иако је формално члан Руководећег савета за имплементацију Дејтонског споразума. Рачунати у тим условима да ће САД, Европска унија и НАТО изненада „прогледати“ и одустати од свог новог курса – значи начинити фаталну геополитичку грешку. А још ће исказати недопуштену немоћ у односу не само према задатку подршке босанских Срба, него и према задацима заштите руских интереса у Босни и Херцеговини, и уопште на Балкану.

Није случајно „Међународна кризна група“ , која се традиционално бави политичко-пропагандистичком логистиком западне политике у конфликтним регионима, још неколико месеци пре најновијих догађаја максимално отворено скицирала прилаз Балкану архитеката „новог светског поретка“. По мишљењу њених експерата, главни противници Запада у региону као и до сада су Москва и Београд, јер „у међународној политици у односу на Балкан доминира забринутост у погледу српске реакције на независност Косова“. Што се Русије тиче, она је по мишљењу „Међународне кризне групе“ „постала спремнија да се супростави западној политици, коју она сматра непријатељском њеним интересима“. (2)

У насталој ситуацији чини се да је сазрела потреба за преиспитивањем низа принципа и смерница у политици Москве на Балкану. Руска дипломатија требало би да одустане од подршке дејтонских одредница, јер оне немају шансе за политички опстанак у савременим условима. То ће са своје стране омогућити да се изведе аргументовани закључак о неодрживости Босне и Херцеговине као државе у њеном садашњем облику и поставити питање о

њеном преуређењу. Сличан прилаз ће помоћи Москви да се ослободи испољене током последњих месеци улоге аутсајдера у босанским пословима и да се покрене механизам међународних дебата о предмету територијалних, политичких, етнокултурних и других компетенција за Србе и друге балканске народе, чији су интереси и сам опстанак као етноса доведени у опасност. Имајући у виду консолидовани курс Запада у правцу дефинитивне ликвидације на Балкану српског и православног животног простора, преиспитивање постојећих граница и унутрашњег уређења „проблематичних“ држава и самоопредељених територија, може се испоставити као једини сценариј, који објективно одговара руским интересима. Данас на балканској мапи присуствују најмање три општепризнате или самопроглашене државе, чија способност за постојање изазива озбиљне сумње: сем Босне и Херцеговине и Косова, то је такође Македонија. **Њихово територијално и административно преформатирање може бити најбезболнији начин да се избегну нови крвави балкански ратови.**

Индикативан је следећи моменат: власти Сарајева током последњих дана активно позивају управо Русију да помогне у „доследној и потпуној реализацији Дејтонског мировног споразума“. То је ових дана изјавио члан колективног Председништва Босне и Херцеговине, босански муслиман Харис Силајџић на сусрету са руским амбасадором Александром Боцан-Харченком. Имајући у виду да је господин Силајџић још од времена босанског етно-грађанског рата 1992-1995 године познат по крајње екстремистичким погледима и да неуморно позива са међународних трибина на укидање Републике Српске као „продукта етничког чишћења“, намеће се закључак да је Сарајево захватила озбиљна паника. **Јер значајан део западноевропског јавног мњења не може а да не узме у обзир да управо босански Срби служе у Босни и Херцеговини као једина реална противтежа радикалним панисламистичким тенденцијама. И тај значајни фактор даје Русији основ за активнију игру у садашњој преломној за Балкан у целини етапи.**

[1] http://www.mid.ru/brp_4.nsf/0/0B514CB49F82A439C32576B40053C70E

[2] Bosnia's Incomplete Transition: Between Dayton and Europe. Sarajevo-Brussels, 2009. P.14.

Петар Ахмедович ИСКЕНДЕРОВ, старији научни сарадник Института славистике РАН, магистар историјских наука, међународни коментатор листа «Времја новостјеј» и радио-станице «Глас Русије».

Текст на енглеском језику можете наћи на [Global Research](#)

The original source of this article is [Фонд стратешке култу](#)
Copyright © [Dr. Pyotr Iskenderov](#), [Фонд стратешке култу](#), 2010

[Comment on Global Research Articles on our Facebook page](#)

[Become a Member of Global Research](#)

Articles by: **Dr. Pyotr
Iskenderov**

Disclaimer: The contents of this article are of sole responsibility of the author(s). The Centre for Research on Globalization will not be responsible for any inaccurate or incorrect statement in this article. The Centre of Research on Globalization grants permission to cross-post Global Research articles on community internet sites as long the source and copyright are acknowledged together with a hyperlink to the original Global Research article. For publication of Global Research articles in print or other forms including commercial internet sites, contact: publications@globalresearch.ca

www.globalresearch.ca contains copyrighted material the use of which has not always been specifically authorized by the copyright owner. We are making such material available to our readers under the provisions of "fair use" in an effort to advance a better understanding of political, economic and social issues. The material on this site is distributed without profit to those who have expressed a prior interest in receiving it for research and educational purposes. If you wish to use copyrighted material for purposes other than "fair use" you must request permission from the copyright owner.

For media inquiries: publications@globalresearch.ca